

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انگل شناسی اسب

تألیف

دکتر حسین باشم زاده فرنگ

دکتر حبیب عباس زاده

دکتر محمد علی جاویدی برازنده

www.ketab.ir

سرشناسه	هاشم‌زاده فرهنگ، حسین؛ ۱۳۴۸.
عنوان و پدیدآور	انگل‌شناسی اسب/ تألیف حسین هاشم‌زاده فرهنگ، حبیب عباس‌زاده و محمدعلی جاویدی‌برازنده
مشخصات نشر	تبریز: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۷۵ ص.: مصور (رنگی)
فروست	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۲۸۷؛ دامپزشکی ۳۶
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۴۶۹-۵ = 978-964-10-6469-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۷۱]-۷۲.
موضوع	اسب‌ها -- انگل‌ها
موضوع	اسب‌ها -- انگل‌ها -- مبارزه
شناسه افزوده	عباس‌زاده، حبیب، ۱۳۶۹-
شناسه افزوده	جاویدی‌برازنده، محمدعلی، ۱۳۵۹-
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز
رده‌بندی کنگره	SF۹۵۹
رده‌بندی دیویی	۳۶۳/۱
شماره کتابخانه ملی	۸۵۲۹۵۱۵

Horses -- Parasites

Horses -- Parasites -- Control

Islamic Azad University, Tabriz Branch

عنوان کتاب	انگل‌شناسی اسب
مؤلفین	دکتر حسین هاشم‌زاده فرهنگ، دکتر حبیب عباس‌زاده و دکتر محمدعلی جاویدی‌برازنده
ناشر	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
تاریخ‌نشر	۱۴۰۰
نوبت چاپ	اول
تیراژ	دوهزار جلد
چاپ	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۴۶۹-۵
قیمت	۱/۵۰۰/۰۰۰/- ریال

مرکز پخش و فروش: تبریز، ضلع شرقی اتوبان پاسداران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز،

کتابسرای دانشگاه، کد پستی ۵۱۵۷۹۴۴۵۳۳ تلفن ۳۱۹۶۶۲۳۰-۴۱

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز محفوظ است.

فهرست مطالب

۵	 مقدمه
۷	 فصل اول: انگل شناسی اختصاصی اسب
۷	 همزیستی
۸	 ارتباط انگلی
۹	 چرخه زندگی
۱۰	 طرح طبقه بندی لینه
۱۲	 انگل های آلوده کننده حیوانات
۱۲	 ترماتودهای مونوزنتیک (فلوک های مونوزنتیک)
۱۳	 ترماتودهای دیپزنتیک (فلوک های دیپزنتیک)
۱۳	 انوسستودها (کرم های نواری واقعی)
۱۳	 کوتیلودا (کرم های نواری کاذب)
۱۴	 نماتودها (کرم های گرد)
۱۴	 آکانتوسفالا (کرم های سرخاردار)
۱۴	 هیرودینانس (زالوها)
۱۵	 بندپایان
۱۵	 پروتستا (پروتوزوآها)
۱۶	 پروتوزوآها یا تک یاخته ای ها
۱۶	 ماستیگوفورا (تاژکداران)

۱۶	سارکودینا (آمیپ).....
۱۷	سیلیو فوراً (مژکداران).....
۱۷	آپی کمپلکسا.....
۱۹	فصل دوم: تک‌یاخته‌ای‌های شایع در اسب.....
۱۹	دستگاه گوارش.....
۱۹	تاژکداران.....
۲۰	مژکداران.....
۲۰	آپی کمپلکساها.....
۲۱	دستگاه خون و گردش خون.....
۲۱	آپی کمپلکساها.....
۲۲	دستگاه ادراری.....
۲۲	آپی کمپلکساها.....
۲۳	سیستم عصبی.....
۲۳	آپی کمپلکساها.....
۲۴	پوست.....
۲۵	شاخه کرم‌های پهن.....
۲۵	رده ترماتودا.....
۲۶	رده سستودا.....
۲۶	اوسستودا (کرم‌های نواری حقیقی).....
۲۸	کرم‌های نواری حقیقی آلوده‌کننده اسب.....
۲۸	لوله گوارش.....
۳۰	کوتیلودا (کرم‌های نواری کاذب).....
۳۱	شاخه آکانتو سفالا.....
۳۲	شاخه نماتودها.....
۳۲	خصوصیات ریخت‌شناسی کلیدی در نماتودها.....
۳۴	چرخه زندگی نماتودها.....
۳۵	نماتودهای شایع در اسب.....
۳۵	دستگاه گوارش.....

۳۹.....	دستگاه تنفس.....
۴۰.....	پوست.....
۴۲.....	چشم.....
۴۳.....	محوطه بطنی.....
۴۳.....	شاخه بند پایان یا آرتروپودا.....
۴۶.....	دیکتیوپترا.....
۴۶.....	کلنوپترا.....
۴۶.....	همینوپترا (مورچه‌ها، زنبور عسل...)
۴۷.....	مالوفگا و آنوپلورا.....
۴۹.....	دی‌پتراها یا مگس‌های دویال.....
۵۳.....	گونه‌های سیمولیوم یا مگس‌های سیاه.....
۵۴.....	گونه‌های کولیکونیس.....
۵۵.....	گونه‌های کرایزوپس و تابانوس.....
۵۵.....	استوموکسیس کالسیترانس یا مگس اصطیل.....
۵۶.....	همانوبیا ایریتانس یا مگس شاخ.....
۵۷.....	موسکا اتومنالیس یا مگس صورت.....
۵۷.....	مگس‌های مولد میازیس.....
۵۹.....	میاز معده اسب.....
۶۰.....	سیفوناپترا یا کک‌ها.....
۶۰.....	جرب‌ها و کنه‌ها.....
۶۰.....	جرب‌های سارکوپتی فرم.....
۶۵.....	جرب‌های غیر سارکوپتی فرم.....
۶۶.....	کنه‌ها.....
۷۱.....	منابع.....

مقدمه

امروزه نگهداری و پرورش اسب در دنیا به‌ویژه در کشورمان ایران که از سال‌های دور با نگهداری و پرورش آن عجین و قرین است، به یک صنعت تبدیل شده است. بدیهی است هر مالک و پرورش دهنده‌ای درصدد است تا اسبی را تولید و یا خریداری کند که هم از لحاظ ظاهری و فنوتیپ عاری از عیب باشد و هم از لحاظ رشد جسمانی مراحل اولیه و لازم را به خوبی پشت سر گذاشته باشد.

در امر پرورش و نگهداری اسب، رعایت چندین نکته ضروری است و از اصول پرورش اسب محسوب می‌شود. بدیهی است که اسب‌ها و اسب‌های جوانی که با شرایط پرورشی خوب از جمله شرایط نگهداری و رسیدگی مناسب، تغذیه اصولی، تمرین‌های بدنی به‌موقع، هواخوری در پادوک با زمان‌بندی‌های اصولی و منظم، آموزش و تعلیم صحیح، مراقبت‌های سم‌چینی و نعلبندی، رسیدگی‌های دندان‌ی، واکسیناسیون، اجرای برنامه‌های منظم و اصولی ضد انگلی و ... رشد نمایند به طور یقین خواسته‌ها و نیازهای مربی و مالک را برای انجام امور مختلف از جمله سواری آزاد، مسابقات کورس، پرش، سه روزه، زیبایی و ... برآورده خواهد نمود. از جمله موارد مهمی که متأسفانه در اکثر مراکز نگهداری اسب در کشور با آن مواجه هستیم، مشکل بیماری‌ها و آلودگی‌های انگلی در اسب می‌باشد. این درگیری‌ها و آلودگی‌های انگلی، علاوه بر اینکه می‌توانند در جای خود به روند رشد و نمو کره‌های جوان آسیب جدی وارد کنند، در موارد درگیری‌های پوستی می‌توانند باعث اشاعه آن به دیگر اسب‌های هم‌جوار و حتی مالک و مهتر خود گردند. وجود یک آزار و اذیت زجر دهنده همچون وجود اکثر انگل‌های جلدی، کافی است تا اسب را همواره در شرایط استرس‌زا و اذیت‌کننده قرار دهد. این‌گونه اسب‌ها اکثراً عصبی به نظر رسیده و خواسته‌ای از

مالکان خود دارند که اکثر مالکین هیچ گاه آن را درک نمی کنند. حتی آلودگی انگلی به انواع انگل های دستگاه تنفس، گوارش و ... می تواند آسیب جدی از لحاظ سلامت بدنی، رشد و نمو، عدم تحمل در تمرین های بدنی، ضعف سیستم ایمنی و مستعد شدن به اکثر بیماری های ویروسی و باکتریایی و قارچی را به اسب وارد کند.

از آنجا که کتاب و مجموعه ای کاربردی و علمی آن طور که باید و شاید در مورد انگل شناسی اختصاصی اسب در کشور برای استفاده عموم و مالکین اسب و همچنین دامپزشکان و دانشجویان این رشته موجود نبود، بر آن شدیم تا به لطف حضرت حق مجموعه ای را گردآوری نماییم تا بدین وسیله نه تنها به آلودگی های انگلی این موجود نجیب در دنیا و علی الخصوص در کشور ایران بپردازیم، بلکه بتوانیم راه های مقابله و پیشگیری با آلودگی های انگلی، درمان های قابل انجام در کشور و نحوه برخورد با این درگم ی ها را نیز بیان نماییم.

با تشکر

مؤلفان